

การอภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลของประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคล ที่มีต่อสัจการแห่งคนตามการรับรู้ของผู้รับการฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนน ลักษณะสัจการแห่งคนที่เพิ่มขึ้น (gain scores) ในการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 2.583 < 4.201, df 16$) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลมีสัจการแห่งคนที่เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาร์เนอร์¹ (Warner, 1979) ฟูลด์และแฮนนิแกน² (Foulds and Hannigan, 1976) มาเฮอร์³ (Maher, 1978) เซส⁴ (Chase, 1979)

¹Steven Gordon Warner, "The Effects of Human Potential Laboratory Groups on Self-Actualization, Self-Esteem and Anxiety," ..., 3794 A.

²Melvin L. Foulds and Patricia S. Hannigan, "Effects of Gestalt Marathon Workshop on Measured Self-Actualization..., pp.60-65.

³Michael Frederick Maher, "Movement Exploration and Zen Meditation: A Comparison of Two Methods of Personal-Growth-Group..., : 5329 A.

⁴Lawrence George Chase, "The Development of a Training Program to Facilitate the Self-Actualization..., 7234 A.

เฟลเฮอร์ตี¹ (Flaherty, 1974) เดนนิสตัน² (Denniston, 1975)
 ฮาแมน³ (Hauman, 1975) เวนิโน⁴ (Venino, 1973) โอเวนส์⁵ (Owens,
 1972) และจอห์นสันและจอห์นสัน⁶ (Johnson and Johnson, 1979) ซึ่งทาง
 ไคมัลการวิจัยทรงกันว่า ผู้ที่ได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคล มีการเปลี่ยนแปลง
 สัจการแห่งตนสูงขึ้นมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของคณะนักจิตวิทยาการปรึกษา ศูนย์
 การปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์⁷ (1972) ซึ่งผลปรากฏว่าไม่สนับสนุน

¹Rollie Wheeler Flaherty, "The Effect of Muscular Relaxation Training upon the Self-Actualization...., 1443 A.

²Betty Ann Denniston, "An Experiment on the Effect of Various Training Models on Growth...., 5038 A.

³Robert Theodore Hauman, "The Relationship of Group Counseling Models and Group Facilitator Personality...., 5822 A.

⁴Willam Kennedy Venino, "A Comparison of Two Encounter Group Approaches...., 6989 A - 6990 A.

⁵James Michael Owens, "Personal Orientation Inventory Real-Ideal Response Set Measures...., 5498 - 5499 A.

⁶Sarah Johnson and Norbert Johnson, "Effects of Various Group Approaches on Self-Actualization...., pp. ~~444~~447.

⁷Counseling Center Staff, Counseling Center, University of Massachusetts, "Effects of Three Types of Sensitivity Groups...., pp. 253-254.

สมมุติฐานที่ว่า การได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลจะเปลี่ยนแปลงสัจการแห่งตนเพิ่มขึ้นมากกว่าการไม่ได้รับประสบการณ์กลุ่มดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยที่กล่าวมาส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า ประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลช่วยให้ผู้รับการฝึกมีลักษณะสัจการแห่งตนเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นได้

การที่ผู้ได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลมีสัจการแห่งตนเพิ่มขึ้นมากกว่าผู้ไม่ได้รับประสบการณ์กลุ่มดังกล่าว อาจเป็นเพราะ กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลได้เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้ลดความกลัวของตนลง และพัฒนาความไว้วางใจกันขึ้น เปิดเผยตนเอง ใครเท่าทันความคิด ความรู้สึกของตน และพึ่งพาช่วยเหลือกันมาเป็นลำดับ กระบวนการกลุ่มดังกล่าวนี้เป็นการเพิ่มความสามารถที่จะแสดงออกซึ่งความรักและความอบอุ่นใจ เป็นการเพิ่มความรู้สึกมีพลัง มีอิสระจากบทบาทมากขึ้น และเพิ่มความสามารถที่จะอยู่กับปัจจุบันทุกขณะอย่างเต็มที่¹ หรืออาจเป็นเพราะกลุ่มการเจริญส่วนบุคคลครั้งนี้ได้เน้นให้สมาชิกใครเท่าทันตนเอง ได้เปิดเผยตน และมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเอื้อให้เขาได้สำรวจตนเอง ได้ค้นพบความแข็งแกร่งและความอ่อนแอของตนทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น ทั้งได้เรียนรู้ที่จะปรับตัวอยู่กับบุคคลอื่นภายในบรรยากาศของกลุ่มที่เต็มไปด้วยการไว้วางใจกัน พร้อมทั้งจะยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้เขาได้เป็นตัวของตัวเองมากยิ่งขึ้น สามารถแสดงออกซึ่งความคิด ความรู้สึกของตนอย่างอิสระ เกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ทั้งมีอารมณ์ขันอันแสดงความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน ยิ่งกว่านั้นอาจเป็นเพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความสุขอย่างยิ่งจากการรู้สึกรักตนเอง รักผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นที่รักของผู้อื่นดังที่วิกเตอร์ ฮูโก กล่าวหา ความสุขอย่างลึกซึ้งของชีวิตก็คือความแน่ใจว่าเราเป็นที่รัก² หรือจากการที่เขาได้รู้ทันตนเองอย่างเต็มที่

¹ Jack Gibb cited by Burton Biges and Edward Rosenfeld, "Personals Growth, Encounter, and Self-Awareness Group," in The Intensive Group Experience, ed. Max Rosenbaum and Alvin Snodowsky (New York: The Free Press, 1976) p. 90.

² James P. Trotzer, The Counselor and the Group..., p. 11.

ทำให้เขาได้รับรู้โลกด้วยทัศนะใหม่ที่สมบูรณ์ ได้รับรู้ความงามของธรรมชาติซึ่งให้ความคุ้มค่า
 ประทับใจและความสุขอย่างสงบ นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนความคิดของจอห์นสัน
 ที่ว่า กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลจะช่วยให้บุคคลพัฒนาสัจการแห่งตนเพิ่มขึ้น¹ ทั้งสนับสนุนความ
 เชื่อของมาสโลว์ที่ว่า บุคคลจะใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ได้มากขึ้นในบรรยากาศ
 กลุ่มที่มุ่งให้บุคคลได้พัฒนาการเจริญส่วนบุคคล² โดยที่กลุ่มสามารถตอบสนองความต้องการ
 พื้นฐานขั้นต่ำกว่าไปสู่ความต้องการขั้นสูงกว่าตามลำดับขั้น และท้ายสุดเป็นพื้นฐานให้บุคคล
 โดยบรรลุสัจการแห่งตน ในเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ถูกขัดขวางและได้รับความพึงพอใจ
 จากการที่สมาชิกกลุ่มได้รับการตอบสนองความต้องการด้านความปลอดภัย ทำให้เกิดความ
 ไว้วางใจกันและเชื่อมั่นในตนเอง ได้รับการตอบสนองความต้องการด้านความรัก ได้ให้
 และรับความรัก ทำให้เกิดการยอมรับตนเอง และยอมรับผู้อื่นมากขึ้นจนอาจอภัยให้บุคคล
 ทั่วไปได้ด้วยความรักเสมือนเกี่ยวพันเป็นเครือญาติ ทั้งได้รับการตอบสนองความต้องการ
 ความภาคภูมิใจในตน ได้เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ให้เกียรติผู้อื่นด้วยสำนึกว่าผู้อื่น
 ก็มีความสามารถ และคนเราแต่ละคนต่างมีความคิด เป็นตัวของตัวเอง แยกต่างกันได้
 ประสบความสำเร็จ สามารถปรับปรุงตนเอง หรือได้เพิ่มพูนความสามารถของตนขึ้นด้วย
 การแสดงออกอย่างเสรี จนกระทั่งได้พัฒนาตนเองไปสู่สัจการแห่งตน³

อีกนัยหนึ่ง ในกลุ่มการเจริญส่วนบุคคลที่มีอิสระค่อนข้างมาก และมีกฎเกณฑ์น้อย
 สมาชิกจะรู้สึกปลอดภัยในการเปิดเผยตนเอง ลดการปกป้องตน (defensiveness)
 เป็นตัวของตัวเอง สมาชิกจะเข้าใจตนเอง สามารถสร้างสายสัมพันธ์อันสนิทสนม

¹David W. Johnson, Reaching Out..., p. 3.

²Abraham Maslow, Motivation and Personality, pp. 263-264.

³A.H. Maslow in J.P. Trotter, The Counselor and The Group
 ..., pp. 30-38.

ต่อกันขึ้น และมีความไวต่อการรับรู้ความคิด ความรู้สึกของตนและผู้อื่น ทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกอบอุ่นใจที่มีผู้เข้าใจและยอมรับตน^{1, 2, 3} อันเป็นการส่งเสริมให้เขามีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ กล่าวคือเปิดใจกว้างรับรู้ประสบการณ์ มีชีวิตอยู่กับปัจจุบันทุกขณะได้อย่างเต็มที่ เชื่อมมั่นในความคิดการกระทำของตน มีการแสดงออกด้วยความรู้สึกมีเสรี และมีความคิดสร้างสรรค์⁴

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์ลักษณะสัจการแห่งตนแต่ละด้านในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลมีสัจการแห่งตนเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้รับประสบการณ์กลุ่มดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในลักษณะย่อยเพียง 10 ด้านเท่านั้น กล่าวคือมีสัจการแห่งตนเพิ่มขึ้นมากกว่าอย่างชัดเจน (p . ในลักษณะย่อย 7 ด้านได้แก่ 1) การยอมรับตนเอง การยอมรับผู้อื่น และการยอมรับความเป็นจริงของธรรมชาติ 2) การมีความสามารถที่จะอยู่ตามลำพัง 3) การมีประสบการณ์ลึกซึ้งที่มีความหมายต่อชีวิต 4) การมีความรู้สึกเกี่ยวพันฉันท์พี่น้องหรือญาติสนิทกับมนุษย์ทั้งมวล 5) การมีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับบุคคลอื่น 6) การมีอารมณ์ขัน และ 7) การมีความคิดสร้างสรรค์ และมีสัจการแห่งตนเพิ่มขึ้นมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในลักษณะย่อย 3 ด้านได้แก่ 1) การมีความเป็นธรรมชาติทั้งในความคิด

¹Giges and Rosenfeld, in Rosenbaum and Snodowsky eds., The Intensive Group Experience..., p. 89.

²Fadiman and Frager, Personality and Personal Growth pp. 302-306.

³Carl R. Rogers, Carl Rogers on Encounter Group pp. 15-74.

⁴Duane P. Schultz, Psychology in Use..., pp. 114-115.

ความรู้สึกรู้สึก และพฤติกรรม 2) การมีความเป็นตัวของตัวเอง และ 3) การมีความค่านานตาต่อการครอบงำทางวัฒนธรรม ส่วนลักษณะย่อยของสัจการแห่งตนอีก 5 ค่านที่เหลือนั้น ผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1. ประสบการณ์ที่ผู้รวมกลุ่มได้รับ และเกิดการเรียนรู้อย่างมากในกลุ่มการเจริญส่วนบุคคลครั้งนี้ครอบคลุมพัฒนาการเพียง 10 ค่านเท่านั้น

2. สัจการแห่งตนในด้านกรับรู้ความจริงอย่างมีประสิทธิภาพนั้น กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นบุคคลปกติ ซึ่งมีสัจการแห่งตนในด้านนี้ค่อนข้างสูงอยู่แล้ว ดังนั้นเมวมารวมทดลองซึ่งได้รับประสบการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลจะมีการรับรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แต่ผลยังคงไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แบบวัดลักษณะสัจการแห่งตนดังกล่าว อาจมีจุดอ่อนในลักษณะสัจการบางค่าน เนื่องจากมีข้อกระทงน้อยขอเกินไปในลักษณะย่อยนั้น ๆ ทำให้มีอำนาจแยกความแตกต่างอย่างชัดเจนได้

4. อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ ความเห็นคเหินห่างจากทาง ความอ่อนเพลียจากการพักผ่อนไม่เพียงพอและการเจ็บป่วย ความเมื่อยล้าจากทำงานที่ไม่เคยชิน (นั่งกับพื้น) รวมทั้งสภาพห้องที่อับลม ร้อนหรือยุ่งซุ่มซาง ทำให้สมาชิกไม่ใส่ใจการประชุมกลุ่ม

อาจช่วยเหตุดังกล่าวนี้ ผลการวิจัยจึงปรากฏว่าคะแนนลักษณะสัจการแห่งตนเพิ่มขึ้นมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญในลักษณะย่อยเพียง 10 ค่านเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ผู้รวมกลุ่มยังได้รับประโยชน์จากกลุ่มนอกเหนือจากลักษณะ 10 ค่านดังกล่าวมาแล้ว เช่น ในด้านกรมีความเป็นประชาธิปไตย ที่รายงานว่ (ก) เราควรจะยอมรับถึงความเห็นของผู้อื่น (ข) บุคคลแต่ละคนมีทัศนคติการมองสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ในด้านกรมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีสูง ที่รายงานว่ (ก) มนุษย์ทุกคนยอมมีทั้งข้อดีและข้อบกพร่องในตัวเอง (ข) เมื่อเจอข้อวัร้ายของผู้อื่น อย่าเพิ่งตัดสินว่ เขาจะเป็นคนชั่วให้โอกาสเขาบ้าง พยายามค้นหาข้อดีของเขา และพยายามช่วยเหลือให้เขาลด

ข้อชี้แจงอย่าง เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้รวมกลุ่มอาจจะได้รับประโยชน์ทางด้าน
ทัศนคติ ความรู้และความเข้าใจ แต่ยังไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดตั้งในตารางที่ 3 พบว่าส่วนใหญ่สมาชิก
กลุ่มมีความรู้สึก ทัศนคติและข้อคิดเห็นที่คัดค้านการเจริญส่วนบุคคลครั้งนี้ดังต่อไปนี้

1) ในด้านผู้นำกลุ่ม ผู้รวมกลุ่มส่วนใหญ่มีความรู้สึกและทัศนคติที่ผู้นำกลุ่มใน
ทางที่ดี เช่น เป็นกันเอง อธิบายดี น่ารัก วางตัวสมเป็นผู้นำ ให้มีเสรีในการพูด ไม่มี
ลักษณะของการบังคับ กระทบใ้หยอกทำอวดดอง เสนอแนะความรู้และข้อคิดที่มีประโยชน์
แก่สมาชิก และมีความรับผิดชอบของงานที่ ฯลฯ ส่วนทัศนคติทางลบก็มี เช่น เสียใจ เป็นต้น

2) ในด้านลักษณะกิจกรรม ผู้รวมกลุ่มมีทัศนคติและความรู้สึกต่อลักษณะกิจกรรม
ทั้งในทางที่ดีและในทางลบ ในทางที่ดีเช่น กิจกรรมให้ประโยชน์ต่อสมาชิกมาก กิจกรรมดี
ทุกอย่างน่าสนใจ ทำให้ได้ประสบการณ์แปลก ๆ ช่วยให้เกิดความไว้วางใจกัน และการพบ
กันคุยกันหลังจากทำกิจกรรม ทำให้สามารถรวบรวมเป็นความคิดและความรู้สึกได้ ฯลฯ ใน
ทางลบ เช่น บางช่วงกิจกรรมน่าเบื่อ เครียดเกินไป ไม่ค่อยสนุกสนานเท่าไร

3) ในด้านเวลาและสถานที่

ก) ด้านเวลา สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ยังไม่พอใจเรื่องเวลา เช่น เวลา
สั้นเกินไป (น่าจะมากกว่านี้เป็น 3 - 5 วัน) ช่วงเวลาประชุมกลุ่มยาวนานเกินไป
ก็ไป ฯลฯ แต่ก็มีสมาชิกส่วนหนึ่งมีความเห็นขัดแย้งว่า เวลาพอดี และระยะเวลาที่ใช้ใน
การประชุมกลุ่มแต่ละช่วงเหมาะสมดี (ไม่มากหรือน้อยเกินไป)

ข) ด้านสถานที่ สมาชิกส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานที่ที่เหมาะสมคือ
ใช้บริเวณใต้สะพานบาย บ้านพักชายทะเลบรรยากาศสุขสบายดี ใ้บรรยากาศเป็นกัน
เองมาก ฯลฯ ข้อบกพร่องได้แก่ ภายในห้อง (ที่ประชุมกลุ่ม) อับลม ร้อน ยุ่งชุม นั่ง
ไม่ค่อยสบาย ฯลฯ

4) ในค่านขอคิดและประโยชน์ที่ได้รับ สมาชิกกลุ่มได้พัฒนาการเจริญส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น เช่น เขาใจผู้อื่นดีขึ้น รู้จักตัวเองมากขึ้น รู้ข้อดีและข้อบกพร่องของตัวเอง สามารถพัฒนาตนเองให้กล้าพูด มีความมั่นใจในตนเอง ใจกว้างขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยอมรับตนเอง ให้เกียรติเพื่อน มองโลกในแง่ดีขึ้น ฯลฯ นอกจากนี้กลุ่มยังช่วยให้สมาชิกมีทัศนคติในทางที่ดี เช่น (ก) บุคคลแต่ละคนมีทัศนคติการมองสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน (ข) อุปสรรคในการติดต่อกับคนแปลกหน้าคือความกลัว ถ้ากล้าก็สามารถติดต่อกันได้ (ค) เราควรเป็นตัวของตัวเองให้มากที่สุด (ง) เราควรยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่น เพื่อลดข้อขัดแย้งในสังคมปัจจุบัน (จ) ควรใจกว้างให้อภัยแก่เพื่อนแปลกหน้า (ฉ) มนุษย์ทุกคนย่อมมีทั้งดีและชั่วปนกันในตัว (ช) เมื่อเจอข้อจรรยาของผู้อื่น อย่าเพิ่งตัดสินว่าเขาจะเป็นคนชั่ว ให้โอกาสเขาบ้าง พยายามค้นหาข้อดีของเขา และพยายามช่วยเหลือให้เขาลดข้อจรรยาบางอย่าง และ (ซ) คบคนไม่โชกโชกแทนหน้าตา ฯลฯ

5) ในค่านขอเสนอแนะ สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า (ก) ระยะเวลาสั้นเกินไป น่าจะขยายเวลาให้นานกว่านี้ (ข) ควรจัดอีก (ค) อยากให้กลุ่มมีโอกาสสนทนาสมถกไป (ง) ควรมีสัมมนาการประกอบบาง (จ) ควรมีความพร้อมในส่วนของพาหนะ และ (ฉ) ผู้นำกลุ่มควรสรุปว่าใครทำอะไรในการวิจัย วิจัยเรื่องอะไร เป้าหมายคืออะไร ฯลฯ

จากผลการวิเคราะห์ค่าคอมแบบสอบถามปลายเปิดทั้ง 5 คำน ซึ่ง เป็นไปในทางที่ดีเป็นส่วนมากนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่มมีความรู้สึก และทัศนคติที่ดีต่อการจัดกลุ่มการเจริญส่วนบุคคลครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่านขอคิดและประโยชน์ที่ได้รับนั้นแสดงให้เห็นว่า สมาชิกกลุ่มได้รับประโยชน์มาก ช่วยให้เขาพัฒนาการเจริญส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการยืนยันว่าประสพการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อผู้รวมกลุ่มอีกอย่างหนึ่ง นอกเหนือจากผลที่ปรากฏอย่างชัดเจนจากแบบวัดลักษณะ สัจการแห่งตน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประสพการณ์กลุ่มการเจริญส่วนบุคคลช่วยให้ผู้รับการฝึกมี สัจการแห่งตนเพิ่มขึ้น